

Záróvizsga SZOCPED BA

<p>1.</p>	<p>A segítő szakma kialakulása. A szociális szakma (szociális munka, szociálpedagógia) jelentősebb képviselői és hazai irányzatai. Az egyház szociális tanításának alapelvei.</p> <ul style="list-style-type: none"> · Kozma Tamás – Tomasz Gábor (szerk.): Szociálpedagógia. Szöveggyűjtemény, Osiris Kiadó – Educatio Kiadó, Bp. 2003. · Müller, Wolfgang: Hogyan vált a segítségnyújtás hivatássá? T-Twins Kiadó, Bp. 1992. 5-103. old. · Pik Katalin: A szociális munka története Magyarországon (1817-1990) Hilscher Rezső Sz. E. 2001. 17-69. old. · Muzsai István: Az egyház szociális tanítása. (I-IV. fejezetek). Budapest 1997. · Sárkány Péter: Szociálpedagógiai elméletek. Jel Kiadó, Budapest 2011. · Beran Ferenc - Lenhardt Vilmos: Az ember útja. Az Egyház társadalmi tanítása. Budapest 2012. 1-134. old. <p>Források:</p> <ul style="list-style-type: none"> · XIII. Leó pápa körlevele: Rerum Novarum (1891) · XI. Piusz pápa Quadragesimo anno (1931)
<p>2.</p>	<p>A szociális munka alapvető dilemmái. Az Etikai Kódex bemutatása. Kompetenciák a szociálpedagógus munkájában.</p> <ul style="list-style-type: none"> · Bata Erika: A szociális munka etikai kódexe és a szakma gyakorlata. In: Háló 2005/november · Loewenberg F. – Dolgoff R.: Érték és etika a szociális munka gyakorlatában. In: Hegyesi G. – Talyigás K. (szerk.): A szociális munka elmélete és gyakorlata 1. kötet (Általános szociális munka), NCSSZI, Bp. 2006, 191-205 · Pál Tibor: Kérdések - dilemmák - viták. A magyarországi Szociális Munka Etikai Kódexe In.: Ágoston Magdolna - Kozma Judit - Pelle József - Somorjai Ildikó: Kézikönyv a szociális munka gyakorlatához, Szociális Szakmai Szövetség Budapest, 1996. · Soós Zsolt: A szociális munka alapjai, Comenius Kiadó, Pécs 2005, 35-44, 175-182. · Pataki Éva: Kettős mandátum: a kontroll és segítő funkciója a szociális képzésekben (In: Esélyek a szociális képzések megújítására, szerk: Albert József, Veszprém - Budapest 2006.)

<p>3.</p>	<p>A segítő szakma választásának motivációi. A kiégési szindróma és a segítő szindróma. Szupervízió.</p> <ul style="list-style-type: none"> · Bagdy Emőke: Altruizmus, segítő hivatás, személyiség. in. Gál B-Kállai J. (szerk): Az első találkozás jelenségvilága a segítő kapcsolatban. JPTE, Pécs, 1996, 6-20.o · Kozma Judit: Kompetencia a szociális munkában. In: Kozma Judit (szerk.): Kézikönyv szociális munkásoknak. Szociális Szakmai Szövetség, 2006, 40-69. · Kovács Bernadett és Nagy Beáta: A segítő szakma, a vallásos hit és a kiégés összefüggései In: Embertárs, 2007./4. · Ónodi S: Kiégési tünetek keletkezése és megoldási lehetőségei. in. Új Pedagógiai Szemle, 2001, 5. · Petróczi Erzsébet: Kiégés- elkerülhetetlen? Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2007. · Pík Katalin: Ráhangoló - szupervíziós tapasztalatok Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület, Budapest, 2002.
<p>4.</p>	<p>Az esetmunka folyamata. A problémamegoldó folyamat céljai, feladatai, fázisai, tipikus hibák az esetkezelés során. Az esetmegbeszélő csoport szerepe.</p> <ul style="list-style-type: none"> · Bányai Emőke – Szabó Zoltán – Tánczos Éva: Az esetmunka folyamata. In: Kézikönyv szociális munkásoknak Szerk.: Kozma Judit, Bp. 2006., 91-129. old. · Comton – Galaway: problémamegoldás: A szociális munka folyamata. In: Hegyesi G. – Talyigás K. (szerk.): A szociális munka elmélete és gyakorlata 1. kötet. Általános szociális munka. NCSSZI, Bp. 2006, 138-160. · Hepworth – Larsen: Bevezetés a problémamegoldó folyamatba. In: Tánczos Éva (szerk.): A szociális munka elmélete és gyakorlata 2. kötet. A szociális munka egyénnel és családokkal- esetmunka. Semmelweis Kiadó, Budapest 1994, 145-154. · Soós Zsolt: A szociális munka alapjai. Comenius Kiadó, Pécs 2005, 60-70.
<p>5.</p>	<p>A tanulási zavar fogalma, megjelenési formái, elsődleges és másodlagos következményei.</p> <p>A szociálpedagógus szerepe a gyermek és ifjú korosztály tanulási, kapcsolati, szociális problémáinak kezelésében, az erőforrások mozgósításában, a szabadidő szervezésben.</p> <ul style="list-style-type: none"> · Bagdy Emőke- Telkes József: Személyiségfejlesztés módszerei az iskolában Nemzeti Tankönyvkiadó, 2002. · Buda Béla: A személyiségfejlődés és a nevelés szociálpszichológiája · Herczog Tamás: A rekreáció hatásai Szociális Munka 9. szám · Porkolábné Balogh Katalin: Kudarccal az iskolában Trefort Kiadó 2004 · Ranschburg Jenő: Pszichológiai rendellenességek gyermekkorban, Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 1998 Források: · A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. Törvény

6.

A gyermekvédelem rendszere. A gyermekjóléti szolgálatok működése, módszertani kérdései. Alapellátás, szakellátás, gyámhatóság, gyámhivatal. A szociálpedagógus partnerei az együttműködésben. /A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.)/.

- Büki Péter: A gyermek védelme
Pont Kiadó 2009 Család,
gyermek, ifjúság vonatkozó
számai és cikkei
- Domszky A. (szerk.): Gyermekvédelemi szakellátás. Segédanyag a szociális
szakvizsgához. NCSSZI, 2004. Herczog Mária: A gyermekvédelem dilemmái. Bp.,
Pont, 1997
- Herczog M: Gyermekvédelmi kézikönyv. Közgazdasági és Jogi Kiadó, Bp. 2001.
- Szöllősi Gábor (szerk.): Gyermekjóléti alapellátás. Segédanyag a szociális szakvizsgához. NCSSZI,
2004.

Források:

- A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság
szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006 (XII.23.) kormányrendelet
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény módosításaként
érvénybe lépő 2013. évi XXVII. Törvény

7.

A köznevelési törvény ismerete az iskolai szociális munkában. Az iskolai szociális munka modelljei. A hátrányos helyzet és a veszélyeztetettség fogalma, típusai. A gyermekek veszélyeztetése. A gyermekbántalmazás formái és megelőzése.

- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi
XXXI. tv. Gyermekbántalmazás Magyarországon (szerkesztette: Dr. Bakó
Éva) Népjóléti Minisztérium 1995
- Máté Zsolt – Személyácz János (szerk.): Az iskolai szociális munka kézikönyve, Integrált
Drogtérapiás Intézet (INDIT) Közalapítvány, 2009.
- Veresné Gönczi Ibolya: A gyermekvédelem pedagógiája, Kossuth Egyetem Kiadó, Debrecen, 2002
- Révész György: Szülői bánásmód – gyermekbántalmazás Új Mandátum Kiadó

Források:

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény módosításaként érvénybe lépő
2013. évi

XXVII. törvény

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. Törvény

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012.
(VIII. 31.) EMMI rendelet

<p>8.</p>	<p>A szociális gondoskodás ellátási formái. Személyes gondoskodást nyújtó ellátások (alapellátás, szakosított ellátási formák).</p> <ul style="list-style-type: none"> · Bartal Anna Mária: Szociálpolitikáról alapfokon. Budapest, 1998. 58-66. old. · Korintus Mihályné, Hodosán Róza, Papházi Tibor, Rácz Andrea, Szombathelyi Szilvia: A szociális és gyermekjóléti alapellátások helyzetének áttekintése. Kapocs 1. 1. (2002.) p. 2-11 · Horváth M. Tamás: Helyi közszolgáltatások szervezése. Dialóg-campus 2002. 25-57.o. · Takács Imre: A családsegítés kialakulása és fejlődése Magyarországon 1985-től napjainkig (I. rész). Háló 2001/6. szám 2-5. old. (II. rész). Háló 2001/7-8. szám 3-6. old. <p>Források:</p> <ul style="list-style-type: none"> · A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000 (I.7.) SzCsM rendelet · A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999 (XI.24.) SzCsM rendelet
<p>9.</p>	<p>A család fogalma, családformák, társadalom és család kapcsolata. A családformák átalakulása az 1970-es évektől. Az egyház tanítása a családról.</p> <ul style="list-style-type: none"> · Bakó Tihamér: Verem mélyén Psycho Art 2004 · Bíró S.-Komlói P. (szerk.): Családterápiás olvasókönyv I., Animula · Csanád Béla: A keresztény nevelés általános alapjai Jel Kiadó, Bp., 2004. · Horváth-Szabó Katalin: A házasság és a család belső világa, Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézet és Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2007. · Komlói Piroska: A család támogató és károsító hatásai a családtagok lelki egészségére. Erdő Mária (szerk): Családpedagógia szöveggyűjtemény. Vác 2010. 5.72. <p>Forrás:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Családjogi Charta (1980)

10.

A családi szocializáció és annak zavarai, a nevelői attitűd hatása a gyermek fejlődésére. Család, mint védőfaktor.

- Bagdy Emőke: Családi szocializáció és személyiségzavarok. Tankönyvkiadó, Bp., 1998.
- Bárdos Kata: Alapvető eszközök a szociális munkában. In: Kézikönyv szociális munkásoknak Szerk.: Kozma Judit, Bp. 2006, 130-158. old.
- Bruno Bettelheim: Az elég jó szülő Gondolat Kiadó, 1984
- Feuer Mária: A családsegítés elmélete és gyakorlata, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2008.
- Kovács Eszter: A tradicionális szociokulturális védőfaktorok szerepe a fiatalok problémaviselkedésben. Doktori értekezés. Budapest 2012. 23-38. old.
- Németh Margit: Mit nyújthat a családsegítő szolgálat? In. A szociális segítő nyitánya Budapest, 1994. 95-104. old.
- Pálhegyi Ferenc: A családi élet etikája Családpedagógiai ismeretek II. 1993
- Papp Győző – Lovász Zsuzsanna: Családvédelem, családgondozás. Segédanyag a szociális szakvizsgálóhoz. NCSSZI, 2004.

11.

A motiváció szerepe a szociális munkában. Prevenációs szintek és színterek.

A pszichoanalitikus, a viselkedés-kognitív illetve a humanisztikus irányzatok összehasonlítása.

- Atkinson R. L. és társai: Pszichológia. Osiris Kiadó, Bp., 2000.
- I.K. Berg: Konzultáció sokproblémás családokkal. Animula
- N. Kollár Katalin - Szabó Éva (szerk): Pszichológia-pedagógusoknak. Osiris Kiadó, Budapest, 2004; 18-21; 169-191. Psychiatria Hungarica 1993.VIII. évf. 3. sz. 181-190.
- Szenes Andrea: IGEN Élmények és töprengések Carl Rogers személyközpontú pszichológiájáról. Relaxa, 1991 Szabó Lajos: Szociális esetmunka. Elméleti alapvetés. Wesley Kiadó, Budapest, 2000

12.

A szociális esetkezelés iskolai - diagnosztikus, funkcionális, pszichoszociális, problémamegoldó modell.

- Szabó Lajos: A szociális esetmunka kialakulása és elméleti hátterei. Szociális Munka Alapítvány, Budapest 1999, 8-44.
- Telkes József: Válság, változás, változtatás: A kríziskoncepció jelentősége a mentálhigiénés gyakorlatban. In: Gerevich J. (szerk): Közösségi mentálhigiéné. Gondolat Kiadó, Budapest, 1989
- Soós Zsolt: Szociális esetmunka. Debreceni Egyetemi Kiadó. Debrecen University Press 2018.
- Temesváry Zsolt: A szociális munka és a szociálpedagógia modern elméletei. L'Harmattan, SZOSZAK, Budapest, 2018.

<p>13.</p>	<p>A kommunikáció fogalma, folyamata, csatornái. A társas befolyásolás folyamata és tartalma (behódolás, identifikáció, interiorizáció). A tipikus attribúciós hibák.</p> <p>A „segítő beszélgetés” alkalmazása az esetmunkában. A kongruens kommunikáció szerepe a szociális munkában.</p> <ul style="list-style-type: none"> · Aronson E.: A társas lény. Közgazdasági és Jogi Kiadó, Bp., 1997. Csepeli Gy. : Szociálpszichológia Osiris Bp. 1997 · Forgách J: A társas érintkezés pszichológiája. Gondolat Kiadó, Bp., 1989. · Mészáros A. (szerk.): Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága ELTE Eötvös Kiadó, Bp., 1997. Nagy László: Szociálpszichológia Comenius BT, Pécs, 2000 · Nagy László: Szociálpszichológia Comenius Bt., Pécs, 2003. · Tringer L.: A gyógyító beszélgetés. Medicina Könyvkiadó, Budapest, 2005.
<p>14.</p>	<p>A csoport fogalma, típusai, jellemzői. Csoportszerveződés, csoportdinamika, vezetési stílusok. A csoportdöntések alakulása, a konformitás fogalma. Csoporttípusok a szociális munkában.</p> <ul style="list-style-type: none"> · Forgách J: A társas érintkezés pszichológiája. Gondolat Kiadó, Bp., 1989. · Mészáros A. (szerk.): Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága ELTE Eötvös Kiadó, Bp., 1997. Nagy László: Szociálpszichológia, Comenius Bt., Pécs, 2003. · Németh László: Szociális munka - csoportokkal. In: Kozma Judit (szerk.): Kézikönyv szociális munkásoknak. Szociális Szakmai Szövetség, Budapest 2006, 188-231. · Szőnyi Gábor: Csoportok és csoportozók. Medicina Kiadó, Budapest, 2005. · Trotzer: A tanácsadás és a csoport In: Ritókné Ádám Magda: A tanácsadás pszichológiája Tankönyvkiadó, Budapest, 1992.

15.

Kisebbség-szociológiai és roma kutatások Magyarországon.

Sztereotípiák, a társadalmi eredetű stigmatizációk, az előítéletes gondolkodásmód kialakulása és leépítésnek lehetőségei.

- Allport, G. W.: Az előítélet. Osiris Kiadó, Budapest, 1999.
- Aronson E.: A társas lény. Közgazdasági és Jogi Kiadó, Bp., 1997.
- Babusik Ferenc (2007): Magyarországi cigányság – strukturális csapda és kirekesztés *Esély* (2007) 18/1 3-23
http://www.szochalo.hu/uploads/media/babusik_bra_01.pdf és
http://www.szochalo.hu/uploads/media/BABUSIK_01.pdf
- Az 1999. évi 1047-es Kormányrendelet a cigányság társadalmi integrációjáról Forgách J: A társas érintkezés pszichológiája. Gondolat Kiadó, Bp., 1989.
- Havas Gábor- Liskó Ilona - Kemény István: Cigánygyerekek az iskolában Educatio Oktatókutató Intézet 2002 A Nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény
- Mészáros A. (szerk.): Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága ELTE Eötvös Kiadó, Bp. 1997.
- Nagy László: Szociálpszichológia Comenius Bt., Pécs, 2003.

Forrás:

Roma integráció a Magyar Katolikus Egyház segítségével. 34-45.
http://www.parlament.hu/biz/isb/tan/roma_integracio.pdf

16.

A mediáció fogalma, alkalmazási területei a szociálpedagógus munkájában.

A krízis meghatározása és típusai. A krízisintervenció alapelvei.

- Barcy M. – Szamos E.: „Mediare necesse est” A mediáció technikai és társadalmi alkalmazása, Animula Kiadó, 2002. Feuer Mária: A családsegítés elmélete és gyakorlata, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2008, 200-230.o
- Kövér Ágnes: Esélyegyenlőség - Jogok- Közoktatás Jogklinika, 2006.
- Kálmán Zsófia – Könczei György: A Taigetosztól az esélyegyenlőségig. Osiris Kiadó, Budapest, 2002.
- Tausz Katalin, Lakatos Miklós: A fogyatékos ember helyzete. *Statistikai Szemle* (2004) 82/4 370-391
http://portal.ksh.hu/portal/docs/PAGE/STATSZEMLE6STATSZEMLE_ARCHIVUM/2004_ARCHIVUM2004_04_ARCHIVUM/TAUSZ.PDF
- Vajda Zsuzsanna: Az iskola, a társadalom és a társadalmi hátrányok *Esély*, 2003/3. 18-33.
- Csürke József, Vörös Viktor, Osváth Péter, Árkovits Amaryl (szerk.): Mindennapi kríziseink. A lélektani krízis és a krízisintervenció kézikönyve. Oriold Kiadó, Budapest, 2009.
- Hajduska Marianna: Krízislélektan. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2010.

17.

Az értelmi fejlődés szakaszai (Piaget). Az iskolába lépés feltételei. A sajátos nevelési igény (SNI) fogalma. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének kérdései, az integrált nevelés lehetőségei, előnyei, és a szociálpedagógus feladatai.

- Cole M., Cole S.: Fejlődéslélektan, Osiris Kiadó, 1998.
- Inklúzív nevelés - Az integrált oktatás jogi háttere. Kézikönyv a pedagógus-képző intézmények számára. Írta és szerkesztette: Vargáné Mező Lilla. suliiNova Közoktatás-fejlesztési és Pedagógus-továbbképzési Kht. Budapest, 2006 http://rs1.szif.hu/~nyeki/okt/jog_hatter.pdf
- Mérei F – V. Binet Á: Gyermeklélektan. Tankönyvkiadó, Bp., 1998. Forrás:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. Törvény

18.

Gyermek- és serdülőkorai pszichológiai tünetképzés és rendellenességek, pszichogén funkciózavarok. A szorongás típusai, megnyilvánulása és csökkentésének lehetőségei gyermek- és serdülőkorban.

- Fekete S.: Első találkozás krízispácienssel. In: Gál B-Kállai J. (szerk): Az első találkozás jelenségvilága a segítő kapcsolatban. JPTE, Pécs, 1996, 83-90.o
- Fran Newman: Gyermekek krízisben Fordulópont Kiadó, 2002.
- Hajduska Marianna: Krízislélektan. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2010.
- Kiszakadás vagy leszakadás. Diszfunkciók a felnőtté válás során Esély, 2003.
- Mérei F – V. Binet Á: Gyermeklélektan. Tankönyvkiadó, Bp., 1998.
- Ranschburg Jenő: Pszichológiai rendellenességek gyermekkorban, Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 1998.
- Szekszárdi Ferenc: Gyerekek – Tanítók - Szülők. A kisiskoláskor konfliktusairól Bp.1992.
- Telkes József : Válság, változás, változtatás: A kríziskoncepció jelentősége a mentálhigiénés gyakorlatban. In: Gerevich J. (szerk): Közösségi mentálhigiéné. Gondolat Kiadó, Budapest, 1989, 101-112.o
- Vikár György: Válság, túlélés, kreativitás Bp.1996.

19.

A társadalmi rétegződés és mobilitás.

Az ifjúsági szubkultúrák és a devianciák, az antiszociális személyiség jellemzői.

- Andorka Rudolf (1997): Bevezetés a szociológiába. Osiris Kiadó, 150-190, 219-263. o.
- Farkas Péter: A katolikus egyház társadalmi tanításának alapelvei és gyakorlati alkalmazásuk. In: Kötelékek 2012/2. 28-39. Buda B. (szerk.): Drogok, drogprevenció, ifjúsági problémák, intézményi szerepzavarok, Bp., Nemzeti Drogmegelőzési Intézet, 2002
- Horváth- Szabó K.- Vigassyné Dézsényi K.: Az agresszió kezelése, Bp. SzCsM,2001
- Kolosi Tamás – Róbert Péter: A magyar társadalom szerkezeti átalakulásának és mobilitásának fő folyamatai a rendszerváltás óta. In: Társadalmi riport 2004. 48-74.
- Major Zs. - Mészáros K.: „Fotel vagy karfa” (Gyakorlat- és eszközközpontú nevelés-módszertani kézikönyv gyermekvédelemben, gyerek- és lakásotthonokban dolgozók számára), PM TEGYESZI, ZENIN, 2008.
- Csürke, J., B. Erdős, M.: Serdülők és fiatalok önpusztító életstratégiái. A megelőzés lehetőségei. Addiktológia 8(2007) VI.4.

20.

A szociálpolitika alapfogalmai. A jóléti állam szociálpolitikája. Az egyház és a jóléti állam viszonya.

- Ferge Zsuzsa–Lévai Katalin (1991): A jóléti állam. T–Twins Kiadó.
- Krémer Balázs: Bevezetés a szociálpolitikába. Napvilág Kiadó, 2009.
- Muzsai István: Az egyház szociális tanítása. (V-VI. fejezetek). Budapest 1997.
- Nyilas Mihály (szerk): A jóléti állam a 21. században, HRSZE 2009. 49-79.
- Tomka Miklós: Egyház a társadalomban. Társadalomtudomány 8., Budapest–Piliscsaba 2008.
- Zombori Gyula: A szociálpolitika alapfogalmai. Hilscher Rezső Sz. E., 1997, 61-79

Forrás:

II. János Pál Pápa: Centesimus Annus (1991)